

PODWÓJNIE WYJĄTKOWI, NIESZABLONOWI, NIEODKRYCI...

Jak odpowiadać na specjalne potrzeby
edukacyjne uczniów zdolnych?

Konferencja Zielona Góra, 26.02.2020

ZDOLNI – kim są?
Kim są ZDOLNI
„podwójnie wyjątkowi”?

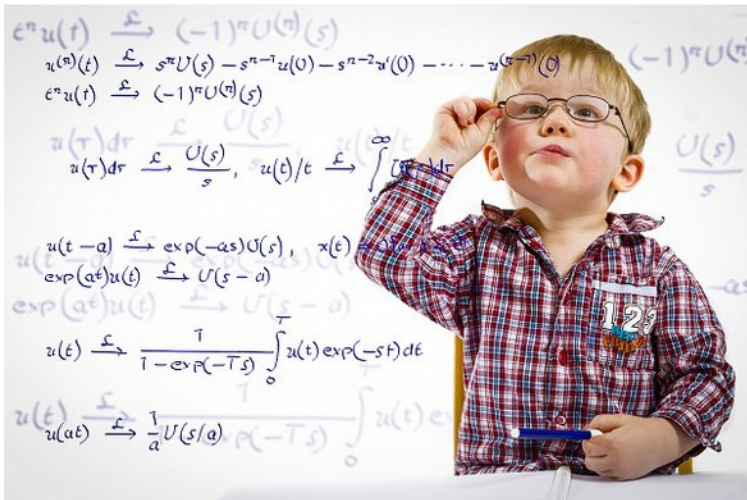
Definicje, prawdy i mity...

UCZNIOWIE ZDOLNI – KIM SĄ?

Uczeń zdolny charakteryzuje się co najmniej jedną z trzech wymienionych cech:

- **wysokim poziomem osiągnięć lub możliwością takich osiągnięć** związanych z potencjałem w dziedzinach nauki, twórczości lub działalności społecznej (charytatywnej, obywatelskiej, wolontariatu itp.);
- **wysokim poziomem uzdolnień specjalnych/kierunkowych** (np. artystycznych, sportowych, organizacyjnych, poznawczych związanych często z przedmiotami szkolnymi);
- **wysokim poziomem zdolności ogólnych** (wysokie IQ – 120 i więcej).

Wymienione cechy poparte są walorami osobowości, m.in.:
duża aktywność własna, zaangażowanie zadaniowe, wysoka motywacja, zdolności przewidywania, dociekliwość, szerokie zainteresowania, duża wrażliwość, poczucie humoru...

ZDOLNOŚCI

UZDOLNIENIA

Według Z. Pietrasińskiego to:

Takie różnice indywidualne, które sprawiają, że przy jednakowej motywacji i uprzednim przygotowaniu poszczególni ludzie osiągają w porównywalnych warunkach zewnętrznych niejednakowe rezultaty w uczeniu się i działaniu.

Kierunkowe/specjalne

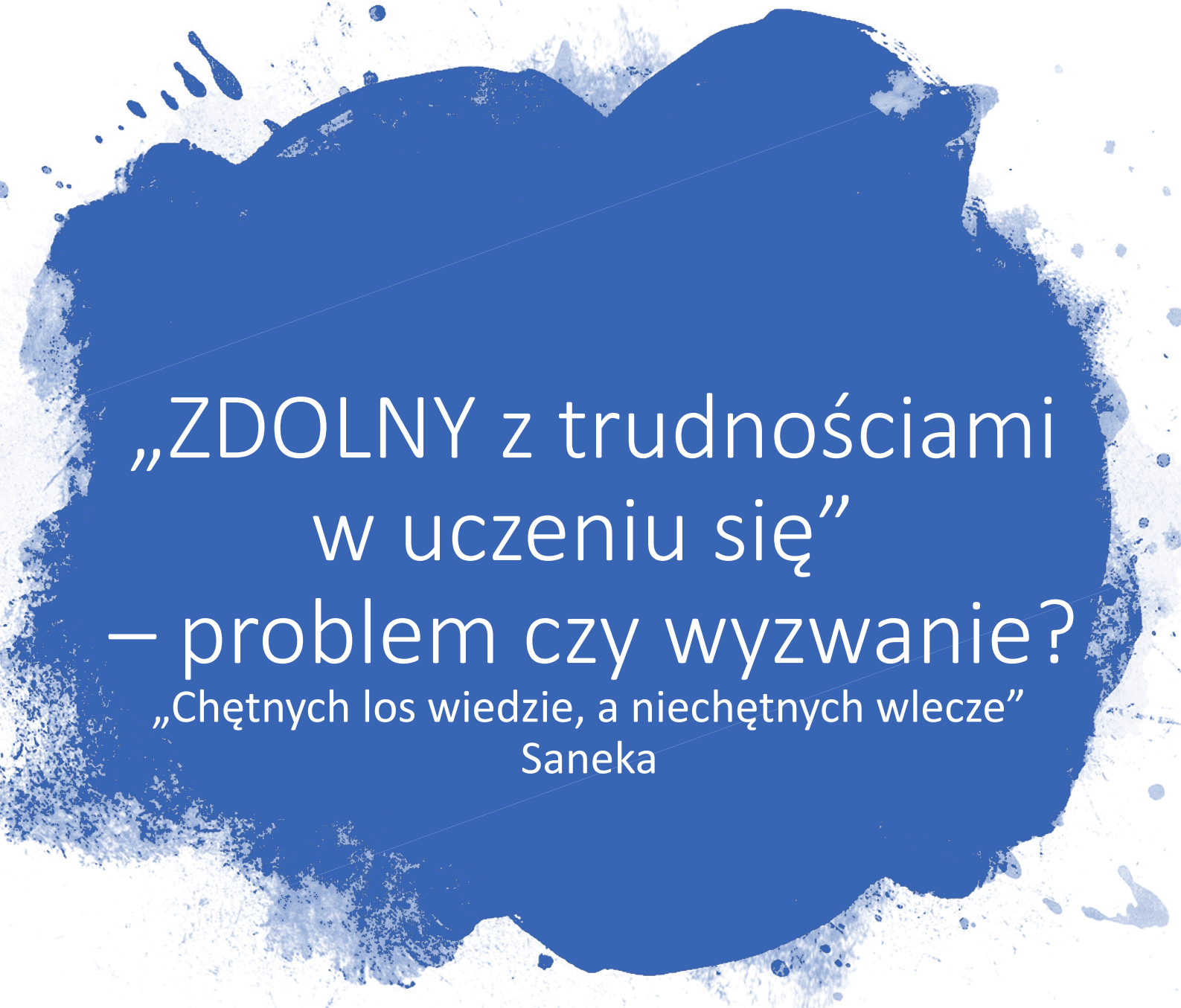
Uczeń zdolny charakteryzuje się wysokim poziomem uzdolnień specjalnych (np. artystycznych, sportowych, organizacyjnych, poznawczych, kulinarnych, przywódczych...)

Uczeń zdolny – podejście elitarne i egalitarne

- **3-5% IQ=120**
- **25% uzdolnieni kierunkowo**
- **¼ uczniów w szkole to uczniowie uzdolnieni jedno lub wielokierunkowo**

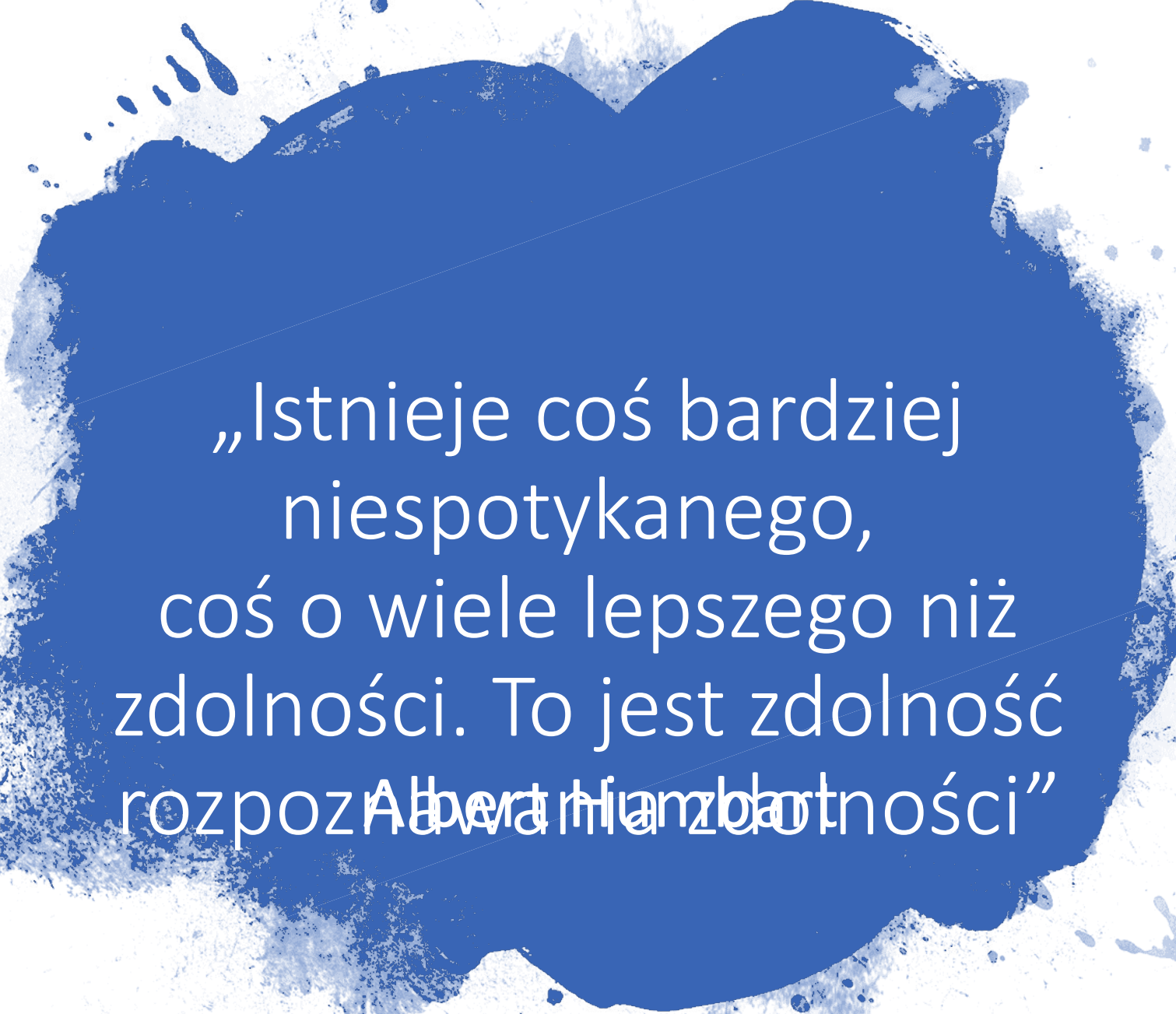
Wśród nich jest wielu ZDOLNYCH
„podwójnie wyjątkowych”

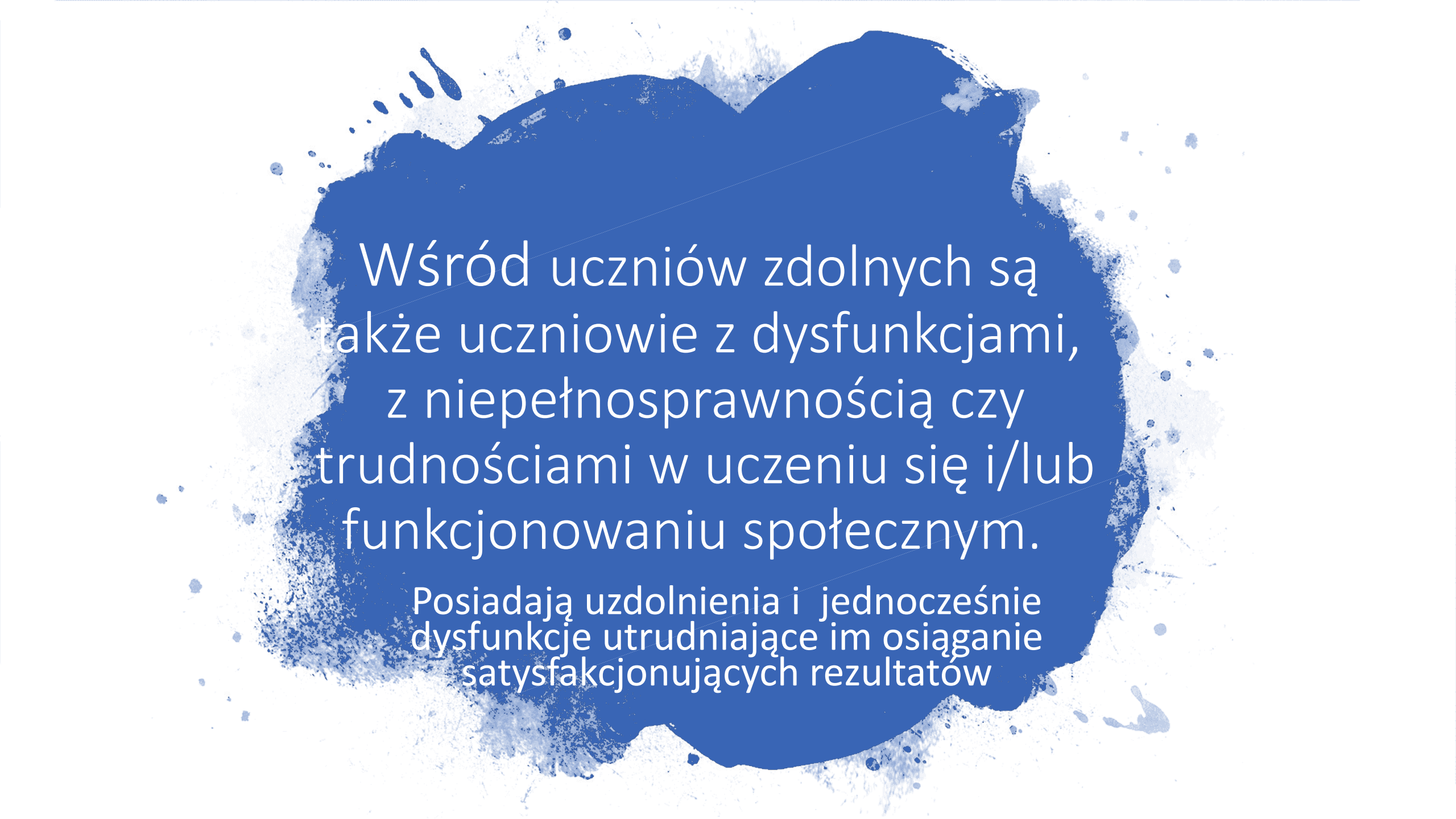
„ZDOLNY z trudnościami
w uczeniu się”
– problem czy wyzwanie?

„Chętnych los wie dzie, a niechętnych wlecze”

Saneka

„Istnieje coś bardziej niespotykanego, coś o wiele lepszego niż zdolności. To jest zdolność rozpoznawania zdolności”
Albert Einstein

Wśród uczniów zdolnych są
także uczniowie z dysfunkcjami,
z niepełnosprawnością czy
trudnościami w uczeniu się i/lub
funkcjonowaniu społecznym.

Posiadają uzdolnienia i jednocześnie
dysfunkcje utrudniające im osiągnięcie
satisfakcjonujących rezultatów

Wśród uczniów podwójnie wyjątkowych obserwujemy:

Ponadprzeciętne możliwości poznawcze, ponadprzeciętne zdolności w danej dziedzinie/dziedzinach i... jednocześnie np.:

- Dyssynchronię lub asynchronię rozwojową
- Syndrom nieadekwatnych osiągnięć szkolnych (SNOS)
 - Neurotyczny perfekcjonizm
- Wzmożoną pobudliwość: psychiczną, psychomotoryczną, sensoryczną, intelektualną, emocjonalną, wyobrazeniową...

CZEGO POTRZEBUJE UCZEŃ ZDOLNY?

Specjalnego serwisu edukacyjnego

-

Trzy sposoby pracy z dzieckiem uzdolnionym (Eby i Smutny, 1998)

Przyspieszenie

- Uczniom zdolnym potrzeba zaawansowanych treści, które przyspieszą ich postępy w danym przedmiocie
- Temu najlepiej służą treści zaplanowane dla uczniów starszych
- Uzasadnienie – uczeń zdolny to ten, który uczy się **szybciej** niż rówieśnicy
- Efektywne w nauczaniu matematyki i przedmiotów ścisłych

Wzbogacenie

- Uczniom zdolnym potrzeba wzbogaconych treści, które pogłębilyby i poszerzyły doświadczenia kształcące
- Temu najlepiej służą zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla dzieci zdolnych oraz programy specjalne
- Uzasadnienie – uczeń zdolny to ktoś, kto żywi **głębsze i szersze zainteresowania** niż przeciętny uczeń
- Efektywne w nauczaniu przedmiotów humanistycznych

Indywidualizacja

- Uczeń zdolny wymaga zindywidualizowanych treści kształcenia, by mógł samodzielnie studiować wybrane przez siebie zagadnienia
- Twemu najlepiej służą otwarte treści nauczania z różnych przedmiotów oraz zajęcia pozwalające uczniowi być w roli samodzielnego badacza lub twórcy w dowolnej dziedzinie (projekty, treningi kreatywności itp.)
- Uzasadnienie – uczeń zdolny to ktoś, kto ma zdolności i **zainteresowania zasługujące na indywidualne rozwijanie**, nawet gdy nie mieszczą się w standardach kształcenia
- Efektywne w nauczaniu niemal wszystkich przedmiotów

Czego potrzebują uczniowie – „podwójnie wyjątkowi”?

- Specjalnie dobranych narzędzi nauczania/uczenia się
- Umiejętności uczenia się, odwagi
- Wiedzy o sobie samym (swoich zachowaniach, emocjach...)
- Umiejętności budowania relacji, efektywnej komunikacji
- Bazowania na mocnych stronach, zdolnościach/uzdolnieniach
- Równowagi pomiędzy rozwojem intelektu i osobowości, (funkcjonowaniem psychospołecznym w 4 obszarach)
- Krystalizacji zdolności
- Samodzielności, samosterowności, samorealizacji, samorozwoju **(FILM)**

Zapraszam
do wykonania
zadania
służącego
refleksji

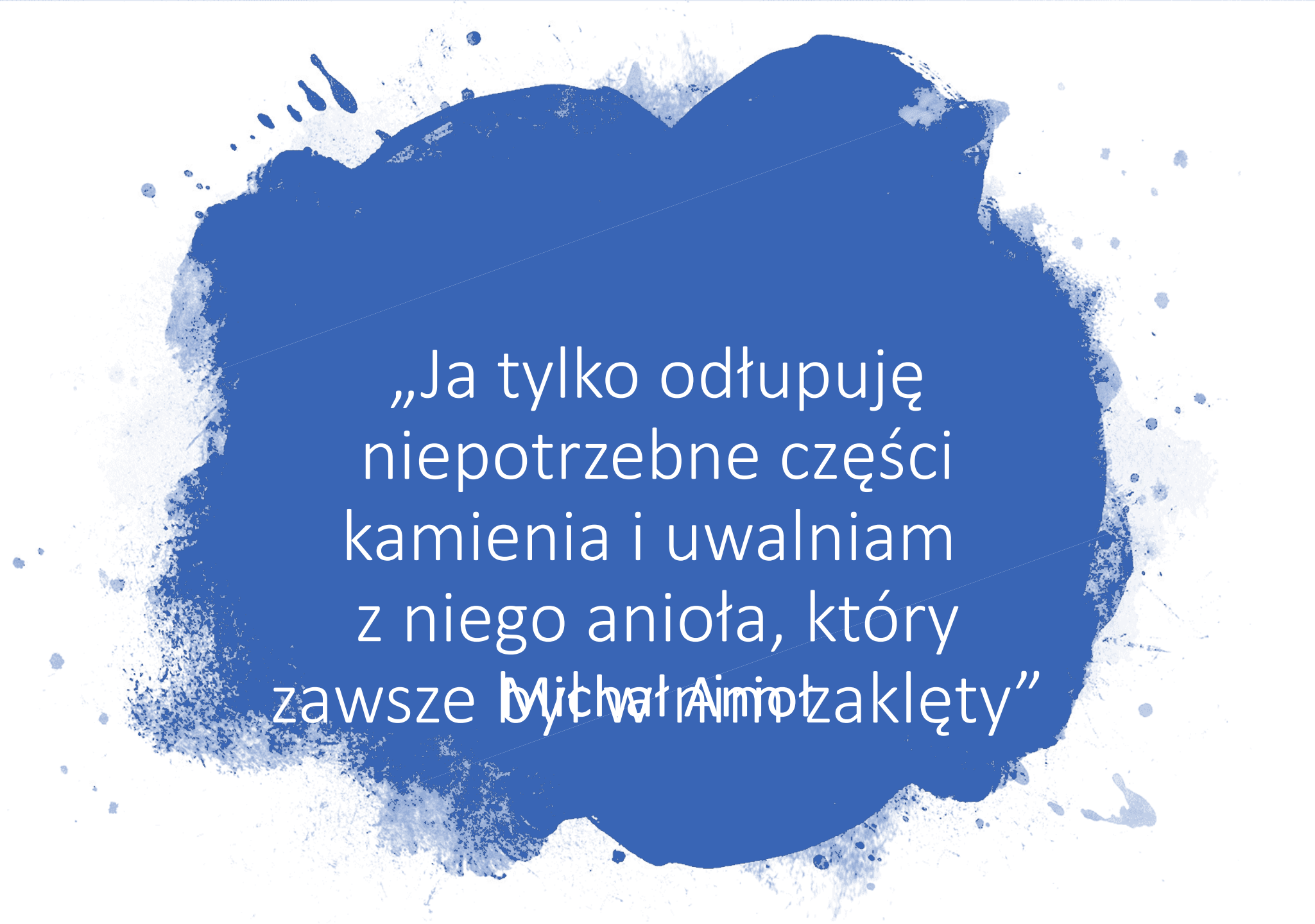
JAK ROZWIJAĆ UZDOLNIENIA
UCZNIÓW ZDOLNYCH NA
LEKCJACH?

Wspieraj

Pomóż im rozwinąć skrzydła – systemowe rozwiązania w kształceniu uczniów zdolnych:

- Programy i projekty dla zdolnych (ITN, IPN), ścieżki rozwoju
- Klasy autorskie, grupowanie, indywidualizowanie
- Coaching, tutoring, mentoring, koła naukowe, konkursy...
- Szeroka oferta zajęć fakultatywnych, innowacje, technologie
- Wsparcie psychologiczne i ...CZAS, który poświęcisz Zdolnym!

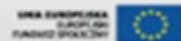

„Ja tylko odłupuję
niepotrzebne części
kamienia i uwalniam
z niego anioła, który
zawsze **Michał Anioł** zaklęty”

W tej szkole uwierzyłem, że mogę do czegoś dojść. Teraz pozostało mi już tylko iść naprzód.

Uczeń kl. III Gimnazjum w Gliwicach

Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym

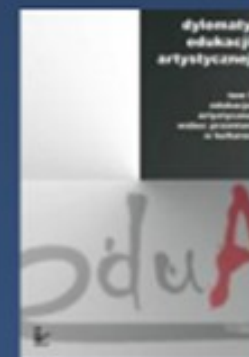
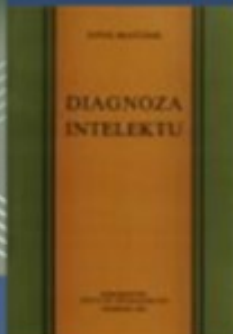

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

www.ore.edu.pl

To prawie wszystko

Polecana literatura:

1. Dyrda B. „Edukacyjne wspieranie rozwoju uczniów zdolnych. Studium społeczno-pedagogiczne. Wyd. Żak. Warszawa 2012.

2. Dyrda B. „Zjawiska niepowodzeń szkolnych uczniów zdolnych. Rozpoznawanie i przeciwdziałanie.” Wyd. „Impuls”. Kraków 2007.

3. Fechner- Sędzicka I. „Model pracy z uczniem zdolnym w szkole podstawowej. Jak praktycznie i systemowo zorganizować edukację uczniów zdolnych na poziomie szkoły podstawowej?” Wydawnictwo ORE Warszawa 2013.

4. Lewis D. „Jak wychować zdolne dziecko.” Wyd. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Warszawa 1988.

5. Limont W. „Uczeń zdolny. Jak z nim pracować i jak go rozpoznać.” Wyd. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2005.

•

Dziękuję za uwagę:

Teresa Kosiarek

Akademia Twórczego Nauczyciela (ODN)

tel. 502066391

e-mail: kosiarek.teresa@gmail.com

teresa.kosiarek@akademiatn.edu.pl